

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 230: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Ændring af prisbestemmelserne m.v.). Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 19/4 95. Første behandling 21/4 95. Betænkning 22/5 95).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Peter Hansen-Nord (V):

Vi står her over for et solidt flertal omkring lovforslag nr. L 230, og jeg vil da godt henlede opmærksomheden på to ting.

I ministerens betækningsbidrag står der nederst, at miljøministeren over for udvalget har tilkendegivet, at regler, der bliver fastsat efter denne lov, forinden vil blive drøftet med Danske Elværkers Forening og øvrige berørte parter. Jeg husker seancen, hvorunder det skete.

Et mindretal inden for flertallet har så kommenteret de samme ting, men med en anden sprogbrug. Vi bruger udtrykket »samråd med« Danske Elværkers Forening. Det kunne være interessant at høre, om miljø- og energiministeren opfatter disse to ord som en divergens, eller om man er helt på det rene med, at samråd i den forbindelse er det samme som en drøftelse. Man kan måske sige, at det er et huggeri om ord, men det kommer jo an på, hvilken betydning man lægger i ordene.

Derudover vil jeg sige, at vi i Venstre selvfølgelig er glade for, at elforsyningsloven nu er kommet hjem til ministeren igen og til Folketinget efter at have været under behandling i kommissionen i 2 år. Og jeg vil da gerne sige, at det kunne man helt klart have undgået både i denne og den forrige regerings tid, hvis man havde været så forudseende at acceptere de ændringsforslag, som vi stillede til et tidligere forslag om ændring af loven, nemlig lovforslag nr. L 238 fra samlingen 1992-93; så var vi kommet et langt stykke ad vejen.

Men denne øvelse skulle åbenbart til, for at regeringen forstod, at når man får lov til den slags ting, så skal der være orden i regnskaberne, og der skal være vandtætte skotter.

Så det hilser vi med tilfredshed og beklager selvfølgelig, at det har taget for lang tid. Det kan så måske indikere, at man fremover inden for energipolitikken sørger for at få hørt sig godt til rette hos Venstre, inden man kører igennem, så vi kan få afluset de værste problemer, inden vi lægger tingene ned i salen.

Henning Gjellerod (S):

I Socialdemokratiet hilser vi med glæde, at vi nu kan se en ende på behandlingen af lovforslag nr. L 230. Det har jo, som det også blev sagt af den tidligere taler, hr. Peter Hansen-Nord, været meget, meget lang tid undervejs.

Vi er i Socialdemokratiet meget, meget godt tilfredse med det betækningsbidrag, der foreligger fra ministeren, og vi tilslutter os det selvfølgelig.

Og vi er også meget, meget glade for, at lovforslaget nu får en meget bred politisk tilslutning. Jeg synes faktisk, at man kunne slutte det her med at sige: Når enden er god, er alting godt.

Eva Møller (KF):

De sidste ord fra Socialdemokratiets ordfører kan jeg da ganske tilslutte mig, men jeg vil gerne sige, at vi kunne jo være nået frem til denne lykkelige situation på et tidligere tidspunkt, hvis blot Socialdemokratiet havde villet, hvis man ikke var så egensindige og altid sagde: Vi alene vide. Men det kan jo være, at man bliver klogere hen ad vejen.

Jeg vil også gerne sige, at for Det Konservative Folkeparti spiller det en stor rolle, at vi på vigtige områder – og herunder hører jo spørgsmålet om Danmarks energiforsyning – kan vedtage lovene med et bredt flertal. Det giver den stabilitet, som der er brug for ude omkring i sektoren.

Det skal jo ikke være nogen hemmelighed – og det er vel også næsten fremgået af det, jeg indledte med at sige – at da vi behandlede lovforslaget første gang i samlingen i 1992-93 som lovforslag nr. L 238, var Det Konservative Folkeparti imod. Det viste sig jo efterfølgende, at vi havde ret i vores indvendinger, og dér gav EU os ret.

Nu har ministeren så fremlagt et nyt og bedre forslag. Det kvitterede jeg for under førstebehandlingen, og det gjorde naturligvis, at vi var mere positive denne gang.

Men jeg vil gerne sige, at også i det nuværende forslag fandt vi jo ved førstebehandlingen en

lang række ting, vi var utilfredse med, og som kunne give problemer. Men i løbet af udvalgsbehandlingen har ministeren imidlertid set med vore øjne flyttet sig markant og i den rigtige retning. Og det vil jeg da så gerne kvittere for nu.

Vi har noteret os, at ministeren ikke enevældigt og uden videre vil udnytte sine beføjelser, men vil drøfte tingene både med Folketingets Energipolitiske Udvalg, med Danske Elværkers Forening og med de øvrige berørte parter. Og jeg håber så, at det vil blive en drøftelse i samme positive ånd, som vi har haft under udvalgsarbejdet. Det vil sige, at ministeren vil lytte til de synspunkter, der kommer fra anden side, og ikke blot handle og agere på synspunkter, ikke blot lytte og derpå gøre, som ministeren selv havde besluttet tidligere. Det håber jeg så vil vi opleve.

I Det Konservative Folkeparti håber vi og tror på, at vi med den nuværende udformning af lovforslaget og med de spørgsmål og svar, der er stillet og givet, og hvoraf nogle er optrykt i betænkningen, har fundet den øjeblikkelige rette balance mellem elselskaberne og de mindre, selvstændige næringsdrivende og mellem de danske elselskaber og de udenlandske elselskaber.

Vi vil i Det Konservative Folkeparti med opmærksomhed følge udviklingen. Og jeg gør opmærksom på, at det var med velberåd hu, at jeg sagde, at det var den øjeblikkelige rette balance, vi havde fundet, for jeg tror, at når vi kommer nærmere frem i retning af EU's åbne energimarked, vil det blive nødvendigt at justere og ændre også denne lov. Men jeg håber, at vi på det tidspunkt kan gøre det i enighed fra starten og ikke skal opleve Socialdemokratiets enegang én gang til.

Kim Behnke (FP):

Når vi i dag skal andenbehandle lovforslag nr. L 230, er der jo grund til at se lidt tilbage på, hvad der egentlig er sket siden førstebehandlingen.

Ved førstebehandlingen meldte både Venstre og Det Konservative Folkeparti klart imod loven. På daværende tidspunkt kunne begge partier se, at det er et skråplan, man lader elværkerne begive sig ud på. På daværende tidspunkt var både Venstre og De Konservative enige i det fornuftige synspunkt, at elværker ikke skal ud og beskæftige sig med sideordnede aktiviteter.

Elværkerne i Danmark er i den privilegerede situation, at de er monopolvirksomheder. Vi forbrugere kan ikke bare vælge en anden elleverandør. Hvis jeg er utilfreds med mit elværk i Århus, kan jeg ikke bede om at få strøm fra et andet sted. Jeg er stavnsbundet med hensyn til at få strøm fra ét bestemt sted.

Når nu det elværk skal ud og eksperimenteres med at bygge kraftværker i Polen og med alverdens andre aktiviteter, så er der, uanset hvordan man vender og drejer det, indbygget en risiko for, at der kan opstå et tab.

Meget af den debat, der har været under udvalgsarbejdet, har jo mest været om, hvad man skal gøre ved overskuddet. Jeg er faktisk mere bekymret for, hvad man vil gøre med underskuddet. For det er jo ikke ministeren, der kommer og betaler underskuddet. Det er ikke flertallet her i Folketinget, der kommer og dækker underskuddet. Nej, det bliver fuldstændig præcis som i det skoleeksempel, Folketinget har, nemlig SEAS-sagen. Det bliver sådan, at det bliver elforbrugerne, der kommer til at betale for de fejl, der vil blive begået i de kommende år.

Og der vil blive begået fejl. For de mennesker, som er valgt, som er ansat til at drive elværker, er jo ansat og valgt til det, fordi man forventer, at de er dygtige til at fremstille strøm billigt og miljøfornuftigt. De er jo ikke ansat der, fordi de er gode til at drive entreprenørvirksomhed i udlandet. De er heller ikke ansat der, fordi de har en særlig specialviden i relation til, at de nu skal til at drive installatørvirksomhed, og hvad man ellers har af ambitioner hos elværkerne. Derfor vil man komme til at begå fejl.

Se, hvis det var en hvilken som helst anden privat virksomhed, må folk for min skyld begå alle de fejl, de vil, for det er deres egen tegnebog, det er deres egen bankbog, der kommer til at hæfte for de fejl. Men det er jo ikke det, der er tilfældet her. Det er jo ikke bestyrelsesmedlemmerne, det er jo ikke ledelsen af elværkerne, som skal betale – nej, det er og bliver alene forbrugerne.

Derfor glædede det mig ved første behandling, at Venstre og Det Konservative Folkeparti fortsat kunne se, at det var en forkert udvikling. Det er simpelt hen et forkert spor, vi nu lader elværkerne bevæge sig ind på, for det kan komme til at gå så grueligt galt, som det gjorde i f.eks. SEAS-sagen.

Så ved jeg godt, at der under udvalgsarbejdet er blevet gjort meget ud af at få indkranset, hvad det så er, elværkerne rent faktisk skal

beskæftige sig med. Men det er jo unægtelig på usikker grund, vi bevæger os dér. Lovforslaget er dels en kombination af ministerbeføjelser, og dels overlader man til Elprisudvalget at træffe en række konkrete afgørelser. Og som vi har fået meget grundigt beskrevet under udvalgsarbejdet, forventer ministeren, at Elprisudvalget i form af en række principielle afgørelser kommer til at danne en retstilstand, som elværkerne så skal indordne sig under.

Men det er jo dog besynderligt, at flertallet i Folketinget er parat til at vedtage en lov, hvorom vi faktisk ikke aner, hvordan den vil blive administreret i virkeligheden. I forhold til ministerbeføjelserne har Venstre og De Konservative så åbenbart ladet sig stille tilfreds med, at de kommer til at indgå i nogle forhandlinger, at de vil blive taget med på råd, de vil blive taget med i drøftelserne med ministeren, inden de nærmere bekendtgørelser bliver lavet.

Men hvad med forbrugerne? Får forbrugerne også lov til at læse korrektur på bekendtgørelserne? Det er jo dem, der kan blive den krænkede part; det er jo ikke ledelsen af elværket. De er da ligeglade. De får stadig væk deres kæmpe honorar. De får stadig væk de store bestyrelsesmiddage, de kommer stadig væk ud på udlandsrejser til Rio de Janeiro, tilfældigvis når der er karneval osv., alt det vil de stadig væk få. De vil overhovedet ikke blive berørt af det, hvis det går galt. Men forbrugerne, dem tager man ikke med på råd. De får ikke lov til at sige: Det her vil vi ikke være med til.

Der tales meget i de her år om, at man skal indføre mulighed for, man på sit elgirokort kan krydse af, at man godt vil betale noget ekstra for strømmen, hvis den så er fremstillet f.eks. på vindmøller. Der burde på samme måde være en mulighed for, at vi på vores elregning kunne krydse af, at vi fraskriver os, at man på elværket, som jo tit er forbrugerejet, skal bruge vores penge til gambling, når man skal ud og eksperimentere med disse forhåbentlig ikke alt for tabsgivende, men sandsynligvis tabsgivende, tvivlsomme forretninger.

Oven i det kommer så, at det jo kommer til at betyde, at en lang række andre virksomheder vil lide tab. Elinstallatørerne har meget grundigt og meget sagligt redegjort for, hvilke konsekvenser det vil få for dem.

Og der lover man så bare, at Elprisudvalget skal sørge for, at konkurrencen ikke bliver urimelig. Hvilke forudsætninger har man for det i Elprisudvalget? Elprisudvalget er nedsat

og har til formål at sikre billig fremstilling af strøm. De kan jo ikke gå ud og vurdere, om en eller anden entreprise på at sætte gadebelysning op i en landsby er korrekt eller ej, om timebetalingen, man forlanger fra elværket, er med til at dumpe markedet. Det har man ikke forudsætninger for. Derfor kan ganske mange små og mellemstore danske installatørvirksomheder vinke farvel til det marked, de hidtil har haft, for nu kommer det store elværk med den store mængde medarbejdere, som skal holdes beskæftigede, fordi man ikke vil være bekendt at fyre nogen af dem.

Det er et forkert gebet, vi her begiver os ud på, og derfor skal Fremskridtspartiet fortsat anbefale lovforslaget til forkastelse.

Og så må vi i vore stille sind undre os over, hvad det er, der har fået Venstre og De Konservative til at skifte synspunkt siden første behandling. Der ligger jo ikke nogen ændringsforslag – nej, der ligger nogle løse tilkendegivelser fra ministeren. Det synes vi er for lidt at hænge så stor en sag op på.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Danske elværker råder faktisk på flere områder over en ganske særlig ekspertise, og det gælder jo særlig løsningen af de svære miljøspørgsmål, der er knyttet til elproduktionen.

Til hr. Kim Behnke vil jeg godt sige, at når danske elværker kommer uden for landets grænser, er jeg da overbevist om, at det vil ske i et samarbejde med private firmaer. F.eks. når der skal udvikles et koncept om decentral kraftvarme, vil der være danske private firmaer involveret i et sådant foretagende.

Jeg kan ikke lade være med at sige, at vi har udviklet nogle gode teknikker i Danmark, og verden har faktisk brug for mange af de løsninger, som vi har udviklet her i Danmark. Så jeg forstår altså ikke hr. Kim Behnkes betænkeligheder, men jeg glæder mig over, at V og K er kommet på bedre tanker.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Da vi ikke er betækningsberettigede i udvalget, har vi, indtil De Konservative har meldt, at de også støtter forslaget, været udslagsgivende for, om det bliver vedtaget eller ej. Derfor skal jeg meddele, hvordan vi vil stille os ved tredjebehandlingen.

Under førstebehandlingen pegede jeg på, at vi meget gerne ser, at elselskaberne går ind i

sideaktiviteter. Men det, der sker, er, at Elprisudvalget får en stor magt, og vi ser gerne en stærkere brugerindflydelse. Det kan jeg forstå jeg kan vende tilbage til sammen med hr. Kim Behnke. Det var måske en af de ting, som vi godt kunne arbejde sammen på at få ændret hen ad vejen.

Til gengæld vil jeg gerne lægge vægt på det, som ministeren på vores opfordring har oplyst over for udvalget, og jeg citerer fra betænkningen:

»Udvalget har noteret sig, at miljø- og energiministeren over for udvalget har oplyst, at det er en klar forudsætning for lovforslaget, at elforsyningsvirksomhedernes aktiviteter i udlandet sker i nøje overensstemmelse med principperne i dansk miljø- og energipolitik og i samarbejde med myndighederne.«

Det er en af de ting, som vi gerne vil have en sikkerhed for, nemlig at man ikke kaster sig ud i f.eks. store kulfyrede anlæg eller andre ting i udlandet, som ikke er i overensstemmelse med den energipolitik, som vi fører herhjemme. Så det er vi glade for kommer til at stå der, og også, og jeg citerer:

»Miljø- og energiministeren har desuden tilkendegivet, at Folketingets Energipolitiske Udvalg årligt vil blive orienteret om elforsyningsvirksomhedens udlandsaktiviteter og om den danske energibistand.«

Derigennem mener vi, at vi også har fået en del politisk kontrol med, hvordan elselskaberne skal håndtere de her aktiviteter, især i udlandet. På den baggrund kan vi fortsat støtte forslaget og vil også stemme for det under tredjebehandlingen.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Ja, det, der kalder mig herop, er selvfølgelig hr. Kim Behnkes kommentar: Hvad det er, der har fået Venstre til at skifte mening?

Men har Venstre i øvrigt skiftet mening? Hvis man tænker tilbage på de forhandlinger, som jeg henviste til, og den betænkning, der lå til grund for lovforslag nr. L 238 i samlingen 1992-93, så tror jeg, hr. Kim Behnke bedre kan forstå vor stillingtagen.

Men det, som hr. Kim Behnke også er klar over, og som hr. Kim Behnke jo fornægter – og jeg håber ikke, at elværkerne kommer til at begå den fejl i udlandet, som man begår fra Fremskridtspartiets side nu – er, at man dermed ikke kommer til at deltage i positioneringen af dan-

ske elselskaber i forhold til en øget liberal verden, til et indre marked med en tredjepartsadgang med nogle muligheder – og i dag mangel på samme – og det er anledningen til, som også beskrevet i vores betænkningsbidrag, at vi mener, vi her har taget et ganske lille skridt hen imod, at danske elværker og aktører på banen kan deltage i det europæiske samarbejde, det europæiske marked, den europæiske konkurrencesituation, som vi vil komme til at se omkring årtusindskiftet.

Derfor mener vi fortsat, at det her er et lille skridt på vejen, og Venstre har i hvert fald det helt klare ønske, at vi altså vil sidde med ved bordet, når de her ting skal diskuteres og den videre strategi skal lægges. Selv om jeg erkender, at der ligger mange bemyndigelser, mange beføjelser til ministeren, og at det virker ganske uoverskueligt – det er i øvrigt også beskrevet i betænkningsbidraget – så ønsker vi at følge denne sag tæt, og vi ønsker at se, hvordan det kan lade sig gøre at implementere en sådan lovgivning.

Og det må være forklaringen til hr. Kim Behnke.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg synes, at Folketinget her ved andenbehandlingen af dette lovforslag skal tænke på, hvad situationen var, da dette Folketing trådte sammen efter folketingsvalget i 1994. Situationen var, at Folketinget allerede i foråret 1993 havde vedtaget en lovgivning, der gav elværkerne mulighed for sideaktiviteter ud over den egentlige aktivitet, som selvfølgelig er at producere strøm og selvfølgelig også at levere varme til vores fjernvarmesystem.

Det vedtog Folketinget i foråret 1993. Det stadfæstede dronningen i juni 1993. Men loven trådte ikke i kraft, og som hr. Hansen-Nord har beskrevet det, har forslaget været gjort til genstand for en kritisk vurdering i EU, i Kommissionen.

Det var situationen, da Folketinget trådte sammen efter valget og den nye regering trådte til, og da valgte jeg som ny minister på området omgående at tage kontakt med Kommissionen og sikre, at det, Folketinget havde besluttet allerede i 1993, nu også kunne gennemføres i praksis tilpasset på en sådan måde, at der ikke var problemer i forhold til EF-retten.

Derfor er det mig en meget stor glæde, ikke bare at EF-problemerne er løst, men at det flertal, der i dag står bag loven, er bredere end det

flertal, der stod bag loven i 1993. Det kunne der siges drillende bemærkninger om. Det vil jeg afstå fra og glæde mig, ligesom fru Eva Møller gjorde det, over, at der står et bredt flertal bag lovgivningen på energiområdet.

Jeg vil gerne sige tak til de ordførere, der har bidraget til det her, både fra oppositionen til højre og fra oppositionen til venstre. Jeg kan sige til hr. Hansen-Nord, at når vendingen »drøftes med udvalget« bliver anvendt, betyder det selvfølgelig, at man forelægger sagerne for udvalget, og er der behov for det – selv om det er rene bagateller – møder jeg naturligvis op og diskuterer det direkte i udvalget. Det siger sig selv.

Til hr. Hindrup Andersen kan jeg sige, at den udtalelse, jeg har afgivet til betænkningen, står jeg naturligvis ved. Det ville være helt meningsløst, hvis de danske elværker, som er så vigtig en aktør i den danske energipolitik, ikke i deres udlandsaktiviteter skulle være i overensstemmelse med hovedlinjerne i den danske energi- og miljøpolitik. Faktisk tror jeg, at det netop er i den bedste overensstemmelse med dansk energi- og miljøpolitik, hvad elværkerne kan bidrage med af ekspertise som også fremhævet af hr. Henning Gjellerod.

Jeg skal derfor afslutningsvis sige tak til de politiske partier og også sige tak til Danske Elværkers Forening, som har hjulpet os undervejs i processen, og sige, at jeg synes, vi, som tingene nu engang lå, har nået et fint resultat, og det synes jeg mange har grund til at tage æren for.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det kan måske minde lidt om mundhuggeri, men ministeren har desværre misforstået det, jeg spurgte om. I betænkningen står der:

»Endelig har miljø- og energiministeren over for udvalget tilkendegivet, at regler, der bliver fastsat efter denne lov, forinden vil blive drøftet med Danske Elværkers Forening og øvrige berørte parter.«

Det er ordet drøfte, der står over for ordet samråd. Hvordan forstår ministeren det at drøfte disse forslag med Danske Elværkers Forening, hvor man i betækningsbidraget fra V og K taler om, at »udfærdigelsen af de fornødne bekendtgørelser til loven sker i samråd med Danske Elværkers Forening«?

Det var faktisk det, spørgsmålet gik på, og derfor vil jeg godt have ministeren til ganske

kort at udpensle her fra talerstolen, hvad der ligger i, at det vil blive drøftet med Danske Elværkers Forening.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg indrømmer blankt, at jeg misforstod hr. Hansen-Nords indlæg på dette område.

I udtrykket drøfte ligger der naturligvis, at man ikke bare skriftligt orienterer eller hører over et forslag, men også – hvis der er usikkerhed eller problemer – optager forhandlinger med Danske Elværkers Forening. Der kan i øvrigt også være andre parter, som det kan være berettiget at forhandle tingene igennem med.

Hvilken nuance der måtte ligge i »i samråd med«, skal jeg ikke gøre mig klog på, men de fleste vil nok opleve »i samråd med« som en slags de facto vetoret. Det er der ikke tale om i regeringens forslag, men der er tale om drøftelser, der er tale om forhandlinger, der er tale om vilje fra vores side til at nå et forhandlingsresultat med Danske Elværkers Forening og andre berørte parter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg skal uden for dagsordenen meddele, at Kjeld Rahbæk Møller (SF), Hanne Severinsen (V), Frank Dahlgaard (KF), Jan Køpke Christensen (FP) og Bruno Jerup (EL) har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forslag tilbage: